

PROPAGANDA

UDSTILLING

Gentofte Frimærkeklub

Propagandaudstilling på Gentofte Rådhus

Gentofte 1967

Indhold

Forord	
<i>Civilingeniør Preben Nyrop Zacho</i>	3
Velkomst	
<i>Borgmester Børge Sieverts</i>	5
Frimærkesamleri – Filateli	
<i>Civilingeniør Folmer Østergård</i>	7
Trykmetodernes kendetegn	
<i>Ingeniør Ricardo Sundgård</i>	13
Oplysninger om udstillingen	21
Fortegnelse over de udstillede samlinger	23
Danmarks tjenestefrimærker	
<i>Kaptajn E. W. Jensen</i>	33
Frikvarter	
<i>Arkitekt Holger Philipsen</i>	40
For 100 år siden	
<i>Grosserer Jørgen Karnøe</i>	43
The Mulready covers	
<i>Forretningsfører P. H. Gleie-Jørgensen</i>	47

Trykt i I. A. Hansens bogtrykkeri
Oplag: 1000 eksemplarer

Forord

Nordre Birk's Filatelistklub stiftedes på et møde i Charlottenlund Jernbanepavillon den 17. december 1937 som den første lokale firmærkeforening i Gentofte Kommune. Efter en sammenslutning med Hellerup Filatelistklub i 1953 antog klubben navnet Gentofte Frimærkeklub.

Den ydre anledning til afholdelsen af nærværende udstilling er således klubbens 30 års jubilæum – det vigtigste formål er dog at gøre propaganda for filateliens i Gentofte Kommune.

Det er en kendsgerning, at der findes særdeles mange frimærkesamlere, der står udenfor frimærkeklubberne. Når dette er tilfældet skyldes det sikkert at de pågældende er bange for, at deres samling ikke er god nok, eller at deres viden ikke er stor nok – de frygter, at de i en frimærkeklub vil komme i selskab med en gruppe altvidende specialister. Denne helt forkerte tanke kan også blive forstærket ved et besøg på en af de store udstillinger, hvor det bedste indenfor filateliens vises.

Vor propagandaudstilling er derfor arrangeret som et bredt udsnit af vore medlemmers samlinger. Vi har ikke forsøgt at sortere samlingerne, eller at sætte udstillerne i bås. Ligesom De til et møde i klubben vil finde et blandet selskab af gamle og unge, af begyndere og specialister, vil De på udstillingen blive præsenteret for samlingerne i tilfældig orden. Vi regner med at kendere let vil finde det sjældne, og at den almindelige samler vil finde noget, der minder om hans egen samling.

For begyndere har vi arrangeret et „kursus for begyndere“ der indleder udstillingen, og vi har forsøgt at besvare en del af de spørgsmål, som vi i årenes løb er blevet stillet overfor af de mange begyndere, der heldigvis har haft mod og lyst til at melde sig ind i vor klub.

Vi håber at det med denne propagandaudstilling vil lykkes os at skabe forøget interesse for filateliens i Gentofte Kommune.

Preben Nyrop Zacho.

STIFTET 1964 UNDER PROTEKTION AF HANS HØJHED PRINS VIGGO

Danske Filatelisters Fællesfond har indstiftet en hæderspris, som ved passende lejligheder vil blive tildelt filatelister, der har ydet en betydelig indsats for dansk filateli.

Fonden har med denne pris mulighed for at påskønne det personlige virke til gavn for filateli og til glæde for danske filatelister enten ved sit eksempel eller sit pædagogiske sigte. Denne indsats kan være ydet i form af filatelistisk forskning, eller den kan være af organisatorisk art.

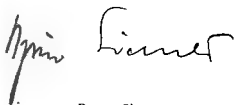
Hædersprisen er en stor medalje, slået i sølv, med fondens bomærke på forsiden. På bagsiden indgraveres navnet på hædersprisens modtager.

Velkomst

På Gentofte Kommunalbestyrelses vegne har jeg den store glæde at byde Gentofte Frimærkeklub hjertelig velkommen på rådhuset.

Jeg håber, at kommunalbestyrelsen har kunnet hjælpe Gentofte Frimærkeklub ved at udlåne rådhusballen til udstillingen, for hvilken jeg har den ære at være protektor. Det forekommer indlysende rigtigt, at klubben, der bærer kommunens navn, markerer sit jubilæum netop på kommunens rådhus.

Jeg bringer en lykønskning og tak til klubben for dens mangeårige arbejde i kommunen og udtaler håbet om, at Gentofte Frimærkeklub må få glæde af sin jubilæumsudstilling.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Børge Sieverts'. The signature is fluid and cursive, with the first name 'Børge' written more compactly and 'Sieverts' more clearly.

Børge Sieverts

Samlernes
populæreste
mødested

International frimærkehandel

Sølvgade 99
København K
Tlf. 11 02 36

Man kan udbygge en frimærkesamling på mange måder. I denne artikel slås til lyd for det ægte brugte brev – BRUGSBREVET.

Frimærkesamleri - Filateli

Det første frimærke udkom 6. maj 1840 i England, og det er – foruden at være det første frimærke – efter min mening, et af de smukkeste mærker, som findes. Det gælder komposition, gravure, trykning, ja tænk, selv formatet er det samme, som endnu bruges til det, vi kalder normale brugsfrimærker, næsten et standardformat. Dette burde jo egentlig sidde på første side i en frimærkesamling, næsten uanset hvad den iøvrigt omfatter. Men så ville prisen nok stige.

Fra ældgammel tid har menneskene haft lyst til at samle, og samle på gamle eller mærkværdige ting. Man samlede bøger, malerier o. s. v., og konger og rigmænd skabte sig „raritetskabinetter“, især under og efter renaissance. Det er derfor ikke mærkeligt, at man næsten straks begyndte at samle frimærker, og denne interesse spredte sig over hele verden i takt med frimærkets sejrsgang og blev til den mest internationale og mest udbredte hobby, som eksisterer. Det ældste frimærkealbum, som jeg har set, var fra 1867. Frimærkerne blev populære som samlerobjekt, fordi de var billige, og fordi der var en „rigelig“ tilgang af materiale. Det appellerede til alle aldersklasser og indtægtsklasser.

Man samlede først brugte frimærker, ét af hvert mærke, som sættes ind i en tilfældig bog, stilebog eller lignende, og først senere fik man albums, og endelig begyndte man at samle ubrugte frimærker.

Det var først langt inde i frimærkeæraen, at man begyndte at se på forskellighederne indenfor det enkelte mærke, forskelligheder, som hidrørte fra fremstillingsprocessen, enten indenfor de enkelte mærker i ét ark, eller variationer fra oplag til oplag, når mærkerne var trykt og leveret gennem længere perioder.

Dermed er frimærkesamleriet gået over til at blive filateli, en slags pseudo-videnskab, som stiller krav til viden om og sans for farver, papir, lim, trykmetoder samt fremstillingsmetoder for trykplader. Denne overgang til noget, som næsten ligner videnskab, var måske dikteret af de forsøg, der blev gjort på at udnytte samlerne ved fremstilling af mere eller mindre officielle nytryk og direkte forfalskninger, en udnyttelse som påbegyndtes på et meget tidligt tidspunkt i frimærkets historie. Denne gren af vor hobby er vel nu

Brugsbrev: Anbefalet brev af laveste vægtklasse til udlandet. Porto 20 + 15 = 35 aur i perioden 1/7 1908–1922. Der er benyttet 2 frimærker, fordi der i denne periode ikke eksisterede et 35 aur mærke.

ved at udarte til det helt utålelige, så man ikke alene kan tale om „prik-filateli“ men om „mikroprikfilateli“, og det ender vel med, at man helst bør købe 2 ark af hvert mærke fra Danmark, ja af hvert marginalnummer, for at have en pæn Danmarkssamling.

Det er imidlertid givet, at en studiesamling omfattende kun ét eller få mærker, er kedelig at se på undtagen for nogle få indviede, og der skal være udført et virkeligt originalt arbejde, hvis en sådan studiesamling skal opnå publikums – og navnlig dommernes – gunst på en udstilling.

Alt det ovenfor anførte gælder frimærkerne selv. Det er imidlertid mindst lige så interessant at studere frimærkernes brug, og her er interessen så stærkt voksende, at det allerede nu kniber at finde studiemateriale indenfor mange områder.

Et ubrugt frimærke er en obligation. Det forpligter det udstedende post-væsen til at udføre et vist arbejde, og når dette udføres annulleres obliga-tionen, frimærket, med et stempel for at forhindre, at man forsøger at bruge

Th. E. Jónsson

Reykjavík

P. O. Box 611

Iceland

„Filatelistisk“ frankeret brev: Anbefalet brev frankeret med 2 stk. 1 eyr + 8 stk. 3 aur + 3 stk. 4 aur + 1 stk. 6 aur på forsiden samt 20 stk. 1 eyr på bagsiden. Frankeringen berettiger ikke dette brev til optagelse i en brevsamling. I dette særlige tilfælde bærer brevet det indtil nu ældst kendte eksemplar af R-seddel.

mærket igen. Stemplet har to juridiske funktioner, dels at annullere frimærket, dels at tilkendegive, når og hvor en forsendelse er kommet i postvæsenets varetægt. I ældre tider brugte man ofte 2 forskellige stempler til de to formål.

Man kan samle – slet og ret – frimærkerne brugt på hele forsendelser, man kan samle de forskellige stempler på frimærker eller hele breve, og man kan samle breve med de forskellige posttakster og derved – foruden frimærkerne – få et interessant billede af prisniveauets svingninger.

Vældigt interessant er det at samle „brugsbreve“, altså breve frankerede med eet frimærke, fremstillet netop til denne specielle portosats. Det er normalt ret billigt materiale, og det har den store charme, at man ikke kan gå ind at købe det hvorsomhelst. Det kræver et studium at finde frem til, hvad portoen var til forskellige tider, og det kræver et arbejde at lede materialet frem. Endvidere er det en behagelig følelse, at man ved denne form for frimærkesamling ikke bliver udnyttet af poststyrelser og spe-

HELLERUP FRIMÆRKEHANDEL

Strandvejen 201, Hellerup

Tlf. HE 794 v Postgiro 8 73 53

Åbningstider:

Tirsdag - torsdag kl. 10,00-17,30

fredag kl. 10,00-18,00

lørdag (indtil videre) kl. 10,00-13,00

REDUS — ALBUMSYSTEM

Indstiksbøger

Universalkort

Luxusudgaver i Luxusudførelse

Indstiksbøgerne er som indstiksbøger bør være: Gedigne, holdbare, smukt udført - i kun en kvalitet - den bedste. Indbundet i lærred, kunstlæder eller læder.

Et REDUS raffinement: Sikkerhedsudgave i læderbind med lås. En bog for den kræsne samler.

REDUS universalkort - til opsætning af samlinger - i sikkerhedslommen HVIDE RYG, den antistatiske, kemisk neutrale lomme i glasklar folie. Verdens bedste frimærkebeskyttelse.

Se opsætningseksempler i udstillingen »Kursus for Begyndere«.

REDUS-REKVISIT

Ahlmanns Allé 5 — 2900 Hellerup — Tlf. HE 4265

Vi sender gerne brochure over systemets enkeltheder.

kulanter, så længe man holder sig til brugsbreve. Over hele verden er der i øjeblikket en meget stærkt voksende interesse for samling af hele breve, og det viser sig, at selv ganske almindelige frimærker kan være vanskelige at finde på smukke breve. Desværre synes det, som om man her i landet er lidt bagefter på dette område, og det materiale, der findes, bør derfor bevares.

Et smukt eller interessant brev pynter i enhver samling, og de kan endnu fås til rimelige priser. Pas på, hvad De vasker af.

F. Østergaard

PRIVAT SØGER

postfriske mærker - køb

IRAN/Persien 1925 - 1964

ENGLAND: grafit og
svovl/phosphor indtil 1967

GIBRALTAR og IRLAND

UPU 1950 IRAN købes
(også stemplet) fuld katalogpris.

Tilbud

- venligst kun pr. post - til:

NIELS SUHR

Berlingsbakke 5,
2920 Charlottenlund

(medlem: K.P.K. -
GENTOFTE - A.P.S.)

Chr. Brodersen

Slagterboden

—
Ordrupvej 66

Tlf. OR 6632 & 6642

—
H. J. Brodersen
privat OR.6668

Jægersborg Allés Mejeri

Jægersborg Allé 30

Udsalg: telefon OR 37

. . . er De frimærkesamler – så har vi udvalget

FORTRYKSALBUM:

Stender's albums udgaver

Schaubek's albums udgaver

Tillægsblade til ovenstående føres

Springbind og skruebind

med kvadrerede blade

Album til 1. dags kuverter

STORT UDVALG I FRIMÆRKEKATALOGER :

Afa – Yvert – Michel – Facit – Gibbon m.m.

DET STORE UDVALG I FRIMÆRKETILBEHØR:

Lysluppe – Pincetter – Frimærkehængsler

Udvalgshæfter – Lagermapper – Indstiksbøger – Klem-

lommer – Vandmærkesøger m.m.

Frimærkepakker – Kilovarer – Gode enkeltmærker

Moderne sæt

**Aflæg vor forretning et besøg – eller skriv efter vore
prislistes**

ALT I FRIMÆRKER KØBES:

Samlinger – Dubletlager – Partier m.m.

I L E T A F R I M Æ R K E H A N D E L

Fiolstræde 20 . København K . Telefon Byen 9123

At fastslå i hvilken trykteknik et frimærke er fremstillet, kan ofte være et problem for samlerne. I denne artikel angiver den daglige leder af frimærketrykkeriet ingeniør Ricardo Sundgård metoder til bestemmelse af de forskellige trykmetoder.

Trykmetodernes kendetegn

Da der er en stadig stigende interesse blandt frimærkesamlerne for at kunne fastslå, i hvilken trykteknik et frimærke er fremstillet, skal der i denne artikel gives en oversigt over de for hver trykteknik karakteristiske optiske kendetegn, som samlerne kan anvende til dette formål – uden at beskadige frimærket.

Alle de traditionelle trykmetoder, *bogtryk, litografi, dybtryk og stålstik* har allerede gennem en længere årrække fundet anvendelse inden for frimærkefremstillingen.

Bogtryk er et *højtryk*, hvilket vil sige, at trykbilledet dannes af trykformens ophøjede områder, som indfarves, hvorefter farven under tryk afsættes på papiret.

Litografi er et *plantryk*, hvor de trykkende og de ikke trykkende områder ligger i samme plan. Næsten alt litografisk plantryk udføres i dag som *offset*, der er en indirekte trykmetode og består i, at trykket fra trykformen først overføres på en gummidug og derefter fra denne over på papiret.

Dybtryk. Som det fremgår af navnet, er det her fordybninger i trykformen, som danner trykbilledet. Den indfarvede trykform må derfor viskes ren for farve på overfladen, inden farven – fra fordybningerne – overføres på papiret. Ved bogtryk og offset er det *kun* nødvendigt at anvende raster – dele billedet op i punkter – hvis der forekommer lys og skygge i billedet. Ved dybtryk er rasteret af tryktekniske grunde altid nødvendigt. *Dybtrykrasteret* er væsensforskelligt fra det til bogtryk anvendte *autotypiraster*.

Stålstik. Ved dette tryk er det ligeledes fordybninger i trykformen, som danner trykbilledet. Trykformens overflade må derfor som ved det oven for beskrevne dybtryk viskes ren inden trykningen. Ved stålstikket er rasteret ligeledes *altid* nødvendigt, men det er af en anden natur end ved de øvrige trykmetoder.

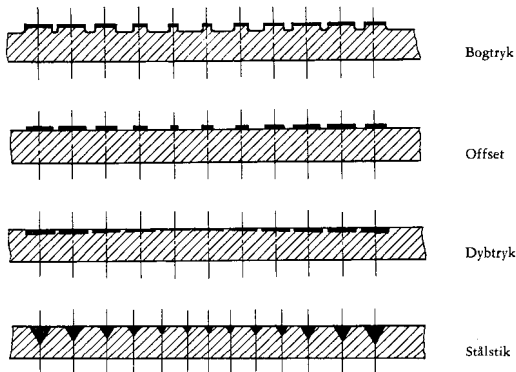
Støt Foreningen
Børnevenner i Gentofte
Kommune

Årskontingent mindst 10 kr.

Sekretær Fru Bodil Kretz
Tranevænget 4
Hellerup

Kl. 10-12 telf. HE 3694
Giro 645

Nedenfor er skematisk vist samme billeddetalje gengivet i alle 4 trykmetoder.

Rastertyper.

Ved bogtryk og offset afsætter trykformen et lige tykt lag farve på papiret. Lys og skygge kan derfor kun opnås ved at opløse billedet i punkter af forskellig størrelse. De lyse områder gengives ved ganske små punkter, de lidt mørkere ved større punkter, og de helt mørke områder ved store punkter, der ofte flyder sammen til en ubrudt flade. Denne opløsning af billedet sker ad fotografisk vej gennem et såkaldt *antotypiraster*, og trykbilledet gengiver originaltegningen i uægte halvtoner.

Ved dybtryk kan farvelagets tykkelse varieres. Som allerede nævnt betinger dybtrykprincippet, at trykbilledet er opløst i et rasternet. Hertil anvendes et særligt raster – *halvtoneraster* – som opløser billedet i *lige store* punkter. Disse punkter er almindeligvis *kvadratiske*, men andre former forekommer. Lys og skygge fremkommer her, ved at trykformens *fordybninger* varieres, således at farvelagets tykkelse fra lys til skygge er *jævnt* tiltagende. Trykbilledet gengiver her originalen i *ægte halvtoner* – ligesom på et fotografi.

Stålstikket kræver også et rasteropdelt billede, men der er ikke her tale om anvendelse af et regelmæssigt rasternet, der ad foto-kemisk vej opløser billedet på trykformen i punkter af *forskellig udstrækning* eller *dybde*. En stålstiktrykform fremstilles ad rent mekanisk vej på basis af en gravure,

som er graveret i hånden. Gravøren omsætter originaltegningen i prikker og korte og lange streger, som i *gravuren* varieres såvel i bredde som dybde. Af det forud forklarede vil det ses, at trykbilledet indeholder både ægte og uægte halvtoner, idet farveelementerne på papiret varierer såvel i udstrækning som tykkelse.

Bestemmelse af frimærkets trykteknik.

Hertil kræves lupper af forstørrelsesgrad 2–3 gange og 6–8 gange samt god belysning. Dagslys er altid bedst og kan i visse tilfælde være nødvendigt.

Den rent praktiske undersøgelse kan f. eks. udføres efter følgende skema:

1. *Intet raster i trykbilledet.*
 - a. Dybtryk og stålstik udelukket.
 - b. Trykket *ujævnt*, men har „kolorit“. „Farvegrater“ ved konturerne. Se fig. 1.
Frimærket er fremstillet i *bogtryk*.
 - c. Trykket *fladt* og uden „kolorit“. *Ingen* „farvegrater“ ved konturerne. Se fig. 2.
Frimærket er fremstillet i *offset*.
2. *Raster i trykbilledet.*
 - a. *Regelmæssigt* eller *varieret* rastermønster. *Klart* og *skarpt* tryk i *kraftigt* relief. Detaljer som ikke kan opfattes med det blotte øje kan tydes ved 6–8 gange forstørrelse.
Frimærket er fremstillet i *stålstik*.
 - b. *Regelmæssigt* rasternet. Selv om alle farvegivende steder på trykformen har *samme* udstrækning, kan farvelaget i de mørke områder på trykbilledet være så tykt, at farven flyder sammen, og rasternetet forsvinder. Rasteret vil dog *altid* være synligt ved konturerne. Fornemmelse af farvelagets *varierende* tykkelse. Trykbilledet *mister* i skarphed ved forstørrelse. Se fig. 3.
Frimærket er fremstillet i *dybtryk*.
 - c. Rasternet i *bele* trykbilledet eller i *dele* af dette. Trykbilledet i de lyse områder dannes af små prikker, der i de helt mørke områder bliver så store, at de flyder sammen, og rasternetet forsvinder. Trykket virker *ujævnt*, men har „kolorit“. „Farvegrater“ ved kanterne. Se fig. 1.
Frimærket er fremstillet i *bogtryk*.
 - d. Samme forhold som under c., men trykket virker *fladt*, mangler „kolorit“, og der findes *ingen* „farvegrater“ ved konturerne.
Frimærket er fremstillet i *offset*.

Detaljer af frimærker i 8 gange forstørrelse.

Da dette katalog er trykt i bogtryk, er det for de øvrige trykmetoders vedkommende *kun* tegningens *mønster*, der er gengivet. Trykkets *karakter* er vist skematisk under hvert billede, hvor frimærkets Michel nummer endvidere er anført.

Bogtryk

Argentina nr. 620 II

Fig. 1

Offset

Iran nr. 1150

Fig. 2

Dybtryk

Kongo nr. 84

Fig. 3

Stålstik

Belgien nr. 1342

Fig. 4

QVIST's VARIANTPLANCHER

over

Dobbeltprægninger og pladesaar

Disse førende plancher gengiver varianter på danske frimærker trykt i originalfarver på krideret kunsttrykpapir. På plancherne findes angivelse af udgivelsesdag, katalognummer, betegnelse og arkplacering.

Plancherne er foruden oplysningsmateriale en pryd i enhver frimærkesamling. Der udkommer 3 nye plancher hver måned, og prisen for dette eksklusive materiale kun kr. 15,00 pr. 12 stk. Der er til dato udkommet 222 plancher, som alle kan leveres.

Nye abonnenter bydes velkommen ved henvendelse til:

H. J. RASCH

Vibevej 8 . Roskilde . Telefon (03) 35 96 85

Her skal lige tilføjes, at man kan komme ud for frimærker, der er fremstillet i offset, men set med blotte øje kan opfattes som stålstik, idet motivet er udtrykt i stålstikkets mønster. Enhver tvivl er dog udelukket, så snart et sådant frimærke betragtes under lup. Jfr. kriterierne for henholdsvis offset og stålstik.

3. *Kombinationstryk.*

Man vil hyppigt komme ud for, at visse dele af et frimærke efter de ovenstående kriterier må henføres til en trykteknik og andre dele til en anden. Her skal man ikke straks begynde at tvivle på sit eget skøn, for det er overvejende sandsynligt, at det er rigtigt. I dag udgiver nemlig mere end halvdelen af Europas frimærkeudstedende lande frimærker, der er fremstillet i kombinationstryk, d.v.s., at frimærkets trykbillede er sammensat af to forskellige trykmetoder. Her kan man komme ud for frimærker, der er trykt i to former for stålstik (f. eks. Frankrig). Det stålstik, som trykkes først, er udført som offset (se afsnittet om litografi side 13) og benævnes *indirekte* stålstik. Det andet stålstik danner billedets hovedmotiv og er trykt på traditionel måde – farven overføres på papiret direkte fra trykformen. Det betegnes derfor *direkte* stålstik. Kendetegnene ved indirekte stålstik er, at reliefvirkningen er delvis elimineret, og at trykket ikke står så skarpt i konturerne som ved direkte stålstik. Man skal blot forestille sig et endnu ikke tørt trykbillede i direkte stålstik kørt igennem et valseværk.

Kontrol.

I en del udenlandske frimærkekatologer og -publikationer angives trykmetoden for hvert frimærke, og selv om det forekommer, at denne oplysning kan være forkert, så vil man dog herigennem kunne få en betryggende kontrol på sine egne bedømmelser.

Terminologi.

Da fagsproget inden for frimærkefremstillingen ikke er internationalt, vil de tekniske oplysninger være udtrykt på det sprog, den pågældende kilde er affattet på. Da der endvidere for samme begreb inden for samme sprog kan forekomme forskellige udtryk, kan tydingen af ordene være tidkrævende, men her vil samlerne kunne finde god hjælp i Michel katalogets „Übersetzungstabelle der Fackausdrücke“.

Ricardo Sundgaard

STØRSTE UDVALG I

Frimærkealbum

Albumblade

Indstiksbøger

Klemlommer

Kataloger

Frimærkepakker

og alle øvrige

Filatelistartikler

og

Frimærker

ikke at forglemme

Førende detailforretning

JØRGEN RASMUSSEN

FRIMÆRKEHANDEL A/S

Skindergade 19,

1159 København K

Tlf. (01) 14 45 51

Giro 5 82 28

Propagandaudstilling

på

Gentofte Rådhus

November 1967

Lørdag den 18. kl. 14.00–20.00

Søndag den 19. kl. 10.00–20.00

Protektor

Borgmester Børge Sieverts

Dommerkomité

Revisor Stig Andersen

Civilingeniør T. Buntzen

Prokurist Charles Holm

Udstillingskomité

Formand P. H. Gleie-Jørgensen

Næstformand Robert Bechsgård

Kasserer Henrik Petersen

Sekretær Fru S. Thomsen

Pressesekretær Jørgen Peetz

Udstillingskatalog

Redaktør Preben Nyrop Zachø

Præmier

Til påskønnelse for særlig indsats er der udsat præmier af:

Gentofte Kommune

Københavns Philatelist Klub

Udstillingskomiteen

Gentofte Frimærkeklub

*KØB - SALG
BYTTE
KOMMISSION*

Alt i tilbehør

Specielt stort
udvalg i klassiske mærker fra
Skandinavien

ØSTERBROS FRIMÆRKEHANDEL
v/K. Sauerberg
ØSTERBROGADE 129
(ved Nygårdsvej)
TELEFON RY 886

Fortegnelse over de udstillede samlinger

Ramme nr.

- 1-10 Kursus for begyndere, arr. af Preben Nyrop Zacho:
En frimærkesamling grundlægges.

Svend Lykkeberg:

- 11-12 Luftpostbreve, Zeppelin m. m.

- 13-14 Gentofte Frimærkeklub, arr. af Jørgen Peetz:

Uddrag fra klubbens firebloksamling af ubrugte danske frimærker udgivet efter klubbens stiftelsesdag 17. dec. 1937.

Find Andersen:

- 15-19 Schweiz, specialsamling af tjeneste- og portomærker.

N. C. Andersen:

- 20-21 Forenede Nationer, katalogsamling.

L. pr. — Sven Brask:

- 22 a) Dansk Vestindien, udvidet katalogsamling.
b) Danmarks Julemærker.

Robert Bechsgaard:

- 23-24 Danske filatelistiske „Rembrandt“er og „Picasso“er.

SØGER DE

**indstiksbøger
album
frimærkepakker
bedre enkeltmærker
sæt**

eller

VIL DE SÆLGE?

så prøv

Nørrevold 54, K.
Telf. (01) 1106 23
Giro 99103

Specialforretning for frimærkesamlere.
Medlem af Danmarks Frimærkehandlerforening.

Knud Braasch:

- ~~25~~ 25-26 a) Schweiz, specialsamling.
27 b) Marokko, katalogsamling.
28-29 c) Italien, katalogsamling.

—Holger Busgaard:

- ~~30~~ 30-31 Sverige 1950-66. Samling efter Facitkatalog.

Ludvig Berner:

- 32-33 a) Forenede Nationer, katalogsamling.
33 b) Bohmen-Mahren, katalogsamling.

Georg Bischoff:

- 34-36 En samling Germaniamærker.

Knud Byriel:

- 37-38₄₅ a) Klassisk Danmark, udvidet katalogsamling
med breve.
38 b) Grønland, Pakkeporto, udvidet katalogsamling.
~~39~~ 39-40 c) Færøerne, specialsamling.

John Caspersen:

- 41-42 a) Frankrig, uddrag af katalogsamling.
42-43 b) Schweiz, uddrag af katalogsamling.

P. H. Gleie-Jørgensen:

- 44 a) Manchoukuo, katalogsamling 1932-45.
45 b) England, Mulready-kuverter (udsendt 27.4.1840)
m.m. (.
46 c) Danmark, Fodpost 1806-1876. Nytryk.
47 d) Danmark, Våbentypen 1882-1902.
48 e) Danske mærker med pålydende 15 øre.
49 f) Uddrag af en Danmarksamling.

**2 MINUTTER FRA
RÅDHUSPLADSEN**

FRIMEX

- stedet for filatelister

STUDIESTRÆDE 36 - K.
TLF. BYEN 8750

FRIMÆRKER

FRIMÆRKEPAKKER

KILOVARER

ALBUM

KATALOGER

INDSTIKSBØGER

KLEMLOMMER

og øvrige

FILATELISTARTIKLER

FRIMÆRKE LASSEN

✧ *Frimærker* ✧ *Mønter* ✧ *Julemærker* ✧

Fiolstræde 34

København K

Ruth Christensen:

50-51 Tyskland, katalogsamling af Vestzoner og Vestberlin.

Axel Otto Dan:

52-53 Danske varianter.

Jørgen Gotfredsen: ✓

54-58 Klassisk Danmark, uddrag af specialsamling.

Aage Jensen:

59 a) Pladning af 16 øre tofarvet 1875, X. tryk.

59-67 b) Stempelsamling på 8 øre tofarvet 1875-udgave.

Uffe Juul:

68-70 Island, udvidet katalogsamling.

Sven Kay:

71-73 a) Bulgarien, 1879-1946, katalogsamling.

74-76 b) Danmark. Postale pudsigheder, hele breve.

Tage Jørgensen:

77 Motivsamling „Fodbold“.

Jørgen Karnøe:

78-80 Norge 1855-75. Specialsamling med pladning af Oscar, og 4 Sk., breve, stempler m.m.

Børge Ketelsen:

81 Motivsamling „Geografi på frimærker“.

V. Plantener:

82 Uddrag af katalogsamlinger fra a) Slesvig-Holsten, b) Hannover, c) Grønland, d) Sarawak.

Søger De kvalitet?

- så prøv hos LISBY

Vor efterårs-tilbudsliste er netop udkommet.

Vi fører et stort og velassorteret lager af moderne postfriske mærker fra alle europæiske lande samt de sidste års FDC. Tilbudslisten tilsendes gratis på forlangende.

Levering af nyheder i abonnement

fra hele verden samt FDC fra alle vesteuropæiske lande er vort speciale.

Brochure med nøjagtige prisangivelser tilsendes gratis på forlangende.

LISBY FRIMÆRKEHANDEL

specialforretning for moderne filateli

VED BELLAHØJ 24 B . BRØNSHØJ

TLF. (01) 60 13 99

2. pr. Henrik Pedersen:

- 83-85 a) England 1840-1952. Katalogsamling med plade nr. 8, 1 penny 1858 i ark. (*denne plade lidt 1 pr.*)
- 86-88 b) Temasamling „Malariabekæmpelsen 1962“.
- 89-90 c) Uddrag af Hollandssamling.

2. pr. Jørgen Peetz:

- 91-94 a) Danmark. Lidt førfilateri. 1851-64, specialsamling med stempler. (*denne plade lidt 1 pr.*)
- 95-96 b) „Breve fortæller historie“. Udpluk fra brevsamling, ~~incl. tjeneste- og luftpostmærker.~~
- 97-99 c) Vore gamle hertugdømmers posthistorie i 100 år, (1820-1920) belyst gennem frimærker, breve og stempler.

2. pr. Poul Scharff Hansen:

- 100-101 a) Norge. Katalogsamling.
- 102-103 b) Schweiz. Pro juventute-udgaver.
- 104-106 c) Østrig. Specialsamling af breve og stempler.

2. pr. L. Stenderup:

- 107-108 a) Canada. 1926-67. Ubrugt katalogsamling.
- 109-110 b) Frankrig 1960-67. Ubrugt katalogsamling.
- 111 c) Finland 1956-67. Ubrugt katalogsamling.
- 112 d) Norge 1950-66. Ubrugt katalogsamling.
- 113-115 e) Sverige 1936-65. Ubrugt katalogsamling med parkombinationer og sammentryk.

3. pr. Niels Suhr:

- 116-117 a) England. Udvidet katalogsamling af grafit- og svovlpræparerede mærker.
- 118-119 b) Ghana. Ubrugt katalogsamling.
- 120-121 c) Ungarn. Katalogsamling.

Nordamerika katalog 1968

er et komplet katalog over alle frimærker, som er udgivet i USA, Canada, UN (Forenede Nationer), British Colombia, New Foundland, Nova Scotia og Prins Edward Island. Det er et meget interessant samlerfelt – velegnet for såvel fremskredne samlere som begyndere. 1968-kataloget er 10. udgave af dette katalog, som hermed er trykt i 50.000 eksemplarer, idet der trykkes 5.000 af hver udgave. Skønt den betydelige udvidelse af kataloget er prisen for dette stadig 12 kr. (+ moms).

„Stella“ USA album nr. 51

115 blade i springbind kr. 65,00
Bladsæt uden bind kr. 50,00

„Stella“ Canada album nr. 52

44 blade i springbind kr. 35,00
Bladsæt uden bind kr. 20,00

„Stella“ UN album nr. 53

22 blade i springbind kr. 30,00
Bladsæt uden bind kr. 15,00

„Stella“ USA begynder album nr. 71

65 blade i skruebind kr. 15,00
Bladsæt uden bind kr. 12,00

Alle priser er + moms

Fås hos frimærkehandlere og boghandlere.

Engros:

N. C. ANDERSENS FORLAG

Aurehøjvej 28, Hellerup

Telefon Helrup 5556 (kl. 8–12 mandag–fredag)

Række nr.

3, m

Ole Storm:

122-124 Tyskland 1875-1930. Katalogsamling.

125

Sonja Thomsen:

Syd-Afrika, katalogsamling.

126-130

Søren Ussing (junior):

a) USA. Uddrag af katalogsamling.

b) England. Uddrag af katalogsamling.

127

Folmer Østergaard:

131-139 a) Island. Breve fortæller posthistorie.

140 b) Færøerne. Breve m.m.

141-143 c) Danmark. Postfærge. Specialsamling af brugte mærker samt fragtbreve.

Dansk post- og telegrafmuseum:

144-150 Uddrag af museets samlinger.

Besøg

Dansk post- og telegrafmuseum

Vesterbrogade 59, København V

(tidl. Kgl. Skydebane)

Frimærkeafdeling med skiftende landeudstillinger og

særlige arrangementer. - Altid noget for filatelisterne.

- Posthistorisk afdeling. - Teleteknisk afdeling.

Besøgstider:

Søn- og helligdage samt torsdage:

November-april: kl. 13-15

Maj-oktober: kl. 10-16

(Dog lukket 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag.)

Foreninger evt. efter aftale.

Gratis adgang

**SÆLGE
KØBE·BYTTE
FRIMÆRKER**
gennem annoncer
**UNDER
LUPPEN**

**HVER LØRDAG I
BERLINGSKE**

Ring venligst - senest fredag kl. 13 -
og få Deres annonce med på lørdag
... det er billigere, end De tror!

Telefon: (01) 15 75 75

De danske tjenestefrimærker er et ofte overset område – i denne artikel gennemgår kaptajn E. W. Jensen de forskellige typer i øre-udgaven 1875–1902.

Danmarks tjenestefrimærker

Danmarks tjenestefrimærker er et meget forsømt samleområde, og grunden hertil skal vel findes deri, at mange samlere betragter tjenestefrimærkerne som værende „ikke rigtige frimærker“.

Tjenestefrimærkerne måtte ganske vist ikke benyttes af alle og på hvilken som helst postforsendelse, men var begrænset til at blive benyttet af de offentlige myndigheder og institutioner og kun til postforsendelser, der havde tjenstlig karakter, men herigennem virkede de da absolut ligesom landets øvrige frimærker.

Tjenestefrimærkerne er ikke alene interessante gennem deres forskellige takninger, vandmærker, varianter og tryk, men også gennem de såkaldte „typer“, der omtales første gang af ingeniør Svend Arnholtz i N. F. T. februar 1932, hvor han blandt andet skriver, at medens studiet af f. eks. typeforskellighederne i de norske frimærker af posthornstypen igennem en længere årrække har beskæftiget en lang række fremragende filatelister, så har et ganske tilsvarende felt indenfor de danske frimærker, nemlig de danske tjenestefrimærker, ligget ret upågtet hen. Ingeniør Svend Arnholtz beskriver typerne i skillingsværdierne og kalder dem A, B, C og D.

Vi skal ikke her beskæftige os med skillingsværdierne, men med øreværdierne af 1875-udgaven og enkelte af de andre, der har typerne, og som ikke stiller så store krav til pengepungen.

Flemming Rønne har i N. F. T., august og oktober 1941, beskrevet typerne for øremærkernes vedkommende, og i det følgende er det disse artikler, der ligger til grund for typernes beskrivelse.

Til de danske tjenestefrimærker udførtes efter et stumt moderstempel fire originalstempler til hver af værdierne. Disse originalstempler, der hver for sig fik indgraveret værdibetegnelse, mangfoldiggjordes gennem matricer som løse klicheer i et passende antal – antagelig 100 stk. plus en mindre reserve.

En interessant ting ved tjenestefrimærkerne er også, at typerne ikke optræder ensartet indenfor de forskellige tryk, men at disse har forskellige type-diagrammer, hvilket viser, at mærkerne er trykt med løse klicheer.

3-øren udkom i begyndelsen af 1875 i 2 tryk, der begge var takket $14 \times 13\frac{1}{2}$ og havde vandmærke „stor krone“.

1. tryk kom i 910 ark og havde en mat lilla farve.

2. tryk kom i 1866 ark og havde en rødlig varm farve og stod renere i trykket end 1. tryk. I 1897 kom

3. tryk i 1475 ark med en mat lilla farve, men var takket $12\frac{3}{4}$, samme vandmærke som 1. og 2. tryk. I 1906 kom

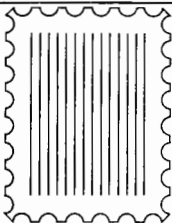
4. tryk i 2428 ark med en mørkere og mere rødlig farve end 3. tryk, takningen som 3. tryk, men havde nu fået vandmærke „ny krone“. I 1916 kom

SØREN GEERTSEN

Guldsmedemester

Jægerborg Allé 37

Tlf. OR 1545

Frimærker - Hver søndag 1/2 side
frimærkestof - De fleste tilbud i

POLITIKEN

5. tryk i 765 ark, farven grå, takket 14, vandmærke „kors“. I 1918 kom 6. tryk i 2546 ark, farven lidt lysere end 5. tryk, ellers samme takning og vandmærke som 5. tryk.

Typernes kendetegn er:

Type A: Ret stort brud i venstre side af ovalen. Der mangler altid mindst ét punkt i skjoldet ud for midterste haledusk. Nederste tværstreg i E i ØRE er længere end øverste.

Type B: Nederste løves højre bagben er spidst og uden pote. Der er næsten altid et hvidt punkt i venstre side af ovalen mellem E og øverste løves venstre forben. Midterste tværstreg i E i ØRE er kun lidt kortere end øverste.

Type C: Nederste tekstbånd har buttet 3-tal og et ret smalt E, der hælder lidt til højre. Tværstregen i E i Øre sidder lidt under midten.

Type D: 3-tallet er smallere og højere end ved type C. Øverste kurve på 3-tallet når lidt længere til venstre end nederste, så at tallet synes at hælde forover. E i ØRE er meget bredere end ved type C.

I perioden 1875–94 kom 4-øren i 12 tryk. De var alle takket $14 \times 13\frac{1}{2}$ og havde vandmærke „stor krone“.

I perioden 1896–99 kom der 3 tryk. Takket $12\frac{3}{4}$, samme vandmærke.

I perioden 1903–12 kom der 4 tryk. De var også grovtakkede, men med vandmærke „ny krone“.

Ovennævnte 19 tryk har ligesom 3-øren typer, og deres kendetegn er:

Type A: Nederste løves hale har brud ved basis. Midterstregen i E i ØRE sidder lidt under midten. 4-tallet mest lukket af alle typerne.

Type B: Indhak i nederste tykke rammelinies venstre overkant. Farveudfyldning over første E i TJENESTE mellem tykke og tynde rammelinie. Farveudfyldning over mellemrummet mellem T og E i TJENESTE, men mellem dette og tynd rammelinie. 4-tallet mest åbent af alle typerne. E i Øre hælder lidt bagover.

Type C: Mellem nederste tekstbånd og den tynde rammelinie er der farveudfyldninger. Højre halvdel af 4-tallets fodstreg er mangelfuld. E i ØRE er højere end Ø og R. Den tynde rammelinie til højre har kontakt med højre firkant foroven.

Type D: 4-tallet er åbent ligesom type C, men de 2 højre tværstreger er næsten lige lange. Tværstregerne i E i ØRE er omtrent lige lange, og E er meget smalt.

I perioden 1875–94 kom 8-øren i 11 tryk. De var alle takket $14 \times 13\frac{1}{2}$ og havde vandmærke „stor krone“.

I perioden 1896–1902 kom der 3 tryk med samme vandmærke, men takket $12\frac{3}{4}$.

Ovennævnte 14 tryk har typer ligesom 3- og 4-øren, og deres kendetegn er:

Type A: Brud på den tynde ramme-linie lidt til højre over 8. Øverste og nederste tværstreg i E i ØRE omtrent lige lange.

Type B: Stødt nederste venstre hjørne. Nederste tværstreg i E i ØRE er kendelig længere end øverste

Type C: Lille farveudfyldning i øverste venstre trekant. Lille brud på ovallinien lidt højere og ud for samme farveudfyldning. Øverste tværstreg i E i ØRE er længere end nederste eller synes at være det på grund af en lille hældning.

Type D: Højre tekstbånds venstre hvide indramningslinie er foroven rettet ud i stedet for at ende i en kurve. Tværstregerne i E i ØRE er lige lange.

Ste-ma

TRYKKAMMER-HØJTALERE

*Et dansk kvalitetsprodukt
i verdensklasse.*

MAURITS ANDERSEN A/S

H. C. Ørstedsvvej 54 — København V

*Lindh's
festmiddag
- i Deres hjem*

Ordrupvej 78 - OR 8816 - 8917

Slagtermester
Brandt-Jensen
Kødbyen

Forsikring

Løsningen finder De hos

AUG. BORGEN

HALMTORVET 20 — KØBENHAVN V

der forsikrer Deres samlinger
på fordelagtigste betingelser.

Tilbud uden forbindelse.

ASSURANDØR AKSEL DAL

Amagerbrogade 32, S — Tlf. AM 802 el. 848

Af tjenestefrimærker med typer har vi til slut 32-øren, der i perioden 1875-86 kom i 4 tryk, takket $14 \times 13\frac{1}{2}$ og med vandmærke „stor krone“. Typernes kendetegn er:

Type A: Et lille hvidt punkt til venstre foroven i partiet, der begrænses af højre inderste kronebøjle. Midterstregen i midterste E i TJENESTE mangler delvis. Midterstregen i E i ØRE sidder betydeligt over midten.

Type B: Et lille hvidt punkt til venstre for skjoldet ud for mellemrummet mellem J og E i TJENESTE. Et lille hvidt punkt over kronens højre inderste bøjle. Midterstregen i E i ØRE sidder en ubetydelighed under midten.

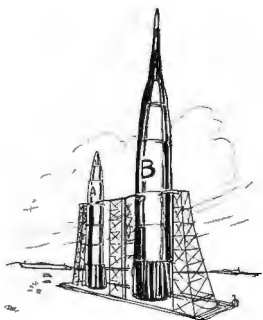
Type C: Brud på den tynde rammelinie lidt til venstre og over Ø i ØRE.

Type D: R i ØRE skræver i en mere rund bue end på de andre typer. E i ØRE krummer lidt forover (skyder ryg).

Ved hjælp af de gennemgåede typer kan de forskellige tryks „typediagrammer“ (settings) rekonstrueres. Der findes også en del klichésår, der bl. a. opstod ved pladernes ombrydning, og som derfor optræder hyppigst i de senere tryk.

E. W. Jensen.

– Ja, det er til den første bemandede rumflyvning til månen. Den lille – A – er til astronauterne. Den store – B – er til fd-kuverterne!

– Jeg er ved at lære det om de omvendte frimærker, søde Clara! Vil du tænke dig, i dag fandt jeg et helt ark af dem på postkontoret!

– Du kan tro, jeg ryddede op i dine frimærker i dag, far! Jeg smed alle de gamle utakkede væk, fordi du altid siger, at et frimærke, der mangler takker, er værdiløst!

– Tænk, jeg syntes ellers så bestemt, at der var en 34 øres blandt de to-farvede!

Niels Rosendal

TRUNNEVANGEN 2
CHARLOTTENLUND
OR 369 X

Isenkram og hobbyværktøj

HERMES NYT 1968

Artikler af blivende værdi skrevet af kendte
danske filatelister:

Fri os for frimærkesnobberiaf red. Ib Eichner Larsen

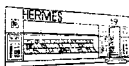
Om at samle på taksteraf direktør A. Tholl

Populær artikel om Danmarks

to-farvede frimærker.....af revisor Stig Andersen

og selvfølgelig et væld af gode tilbud
til alle frimærkesamlere

Dette 84 sider store katalog sendes gratis og portofrit.

Frimærkehuset HERMES A/S
Klosterstræde 19, K.
Telf. 11 09 00

*I dag er det en selvfølge, at et brev
på få dage kan nå frem til selv de
fjerneste steder på jorden – for 100
år siden gik det knapt så let.*

For 100 år siden

Pony-ekspressen i U.S.A.

Da de store rusher vestpå begyndte i Nordamerika i slutningen af 1840'erne, fulgte kommunikationsmidlerne kun langsomt trop. Banen vestpå sluttede i St. Louis/Missouri, og derfra gik der en postvogn, hvis endestation var i Independence/Missouri, stedet, hvorfra forskellige „trails“ – Oregon, Mormon og California-trail – udgik. Dermed ophørte forbindelserne vestpå, og kun når nybyggerne kom til de nye kolonier, eller et skib kom den lange vej rundt om Kap Horn, fik man nyheder fra Østamerika eller Europa – ofte mange måneder gamle.

Der oprettedes en postrute, der fulgte Missouri-flodens vandvej, men standsede ca. 6 ugers rejse fra Californien. Men stadigvæk var der tusinder af kilometer ødemark at passere. En guldgraver fra rushen i 1849 – en af vestens hårde halse – fik den idé at starte en postrute med muldyr, den såkaldte „Jackass Express“, og den fik sin betydning som pioner for postbefordringen i de uvejsomme ødemarker i Vestamerika.

Den første regulære postrute vestover oprettedes dog af Samuel H. Woodson i 1850. Den fik sit udgangspunkt i Independence/Missouri og endte i Salt Lake City/Utah. Rejsetiden, med tidens klodsede vogne, var dog lang og rejsen besværlig. Desuden medførte ruten passagerer, hvilket yderligere sinkede postens befordring. I fortsættelse af Woodsons rute oprettede senere Chorpenning og Woodward ruter, der endte i Sacramento/California. Rejsen fra Salt Lake City til Sacramento var ca. 1150 km lang, for størstedelen gennem bjerge, ødemarker og ørkener. Frygtelige snestorme hærgede i bjergene i Rocky Mountains og Sierra Nevada, tørke i ørkenerne og indianere overalt. En tid lang forsøgte man sig i ørkenstrækningerne med kameltransport, men dette kunne ikke lade sig gennemføre.

Imidlertid var der efterhånden så mange mennesker i det vestlige Amerika, at regeringen begyndte at beskæftige sig med spørgsmålet. I 1857 traf John Butterfield aftale med regeringen om anlæggelse af en kombineret transport- og postrute tværs over det vestlige Amerika. Man stillede det

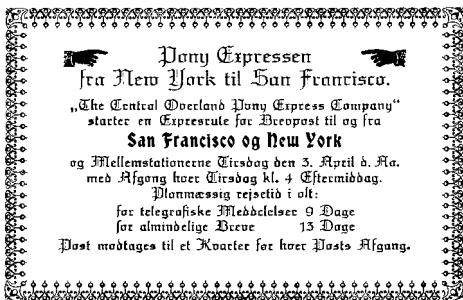
krav, at turen fra Missouri til San Francisco skulle afvikles på maximum 24 dage – medens den hidtil hurtigste rejse havde taget ca. 50 dage.

John Butterfield oprettede ca. 100 mellemstationer på ruten fra Independence til Sacramento, og hans rute var klar i september 1858. Jernbanen, der i mellemtiden var blevet forlænget til Tipton/Missouri, afløstes her af den bestående postvognsrute til Independence, hvor Butterfield selv som første passager startede på den lange rejse, der via Fort Smith/Arkansas fulgte den tidligere Woodson-rute. Stationerne var anlagt med 15–20 km mellemrum for hvil og udskiftning af heste. Den 10. oktober 1858 nåede Butterfield efter 23 dage og 23½ time San Francisco.

I de følgende år forbedredes rejsetiden på Butterfields rute stadig, så den i 1860 var nede på ca. 21 dage, trods de store vanskeligheder, der til stadighed opstod på ruten i form af uvejr, indianeroverfald på stationerne – hvor de bl. a. stjal skiftehesterne – og på selve diligencerne. Man behøvede en rute til brevbefordring, hvor rejsetiden kun var halvt så lang som de 24 dage.

William Russell foreslog derfor en rute, der i hovedsagen fulgte Oregon trail i begyndelsen og derefter California trail. Denne rute skulle kunne gennemrides på ca 10 dage på små seje ponies. Han antog 80 unge mænd mellem 18 og 25 år, mænd, der havde siddet i en sadel før de kunne gå, og som kunne håndtere skydevåben. Han oprettede 190 skiftestationer på ruten mellem St. Joseph i Missouri og Sacramento i Californien.

Den 1. april 1860 meddelte den amerikanske presse følgende:

Pony Expressen
fra New York til San Francisco.

„The Central Overland Pony Express Company“
starter en Expressrute for Brevpost til og fra
San Francisco og New York
og Mellemstationerne Tirsdag den 3. April d. Aa.
med Afgang hver Tirsdag kl. 4 Eftermiddag.

Planmæssig rejsetid i alt:
for telegrafiske Meddelelser 9 Dage
for almindelige Breve 13 Dage

Post modtages til et Kvæter for hver Posts Afgang.

Starten fandt sted samtidig fra yderpunkterne. Over ponyens ryg blev postsækken lagt – fremstillet af ugarvet oksehud og kaldt „mochila“ – og

så gik det af sted for Billy Richardson, den første „pony-rytter“. Uniformen var en rød skjorte og et par blå ridebenklæder, men efterhånden blev „uniformen“ en underlig blanding af indiansk og amerikansk cowboy-klæde-dragt, men den var sikkert mere praktisk end den foreskrevne.

Ruten østfra startede med færgen over Missouri-floden, og gik derefter via Julesburg i Nebraska til Fort Laramie/Wyoming-Fort Bridger i samme stat og over Carson City/Nevada.

Den første tur tog 9 dage og 23 timer. Hver rytter red ca. 80 km og afløstes derpå af næste hold – mand og pony.

I 1½ år var denne rute den hurtigste forbindelse mellem Missouri og Stillehavskysten. Den var udsat for alle besværligheder, som tidligere – og stadigvæk – var blevet postdiligencerne til del – angreb af Paiute-indianerne, uvejr, snestorme, sandstorme og lignende.

Men det var seje fyre, der opretholdt forbindelsen. Den hurtigste af dem alle, Bob Haslem, red engang – da indianerne havde afbrændt en hel række af stationerne – uafbrudt i 36 timer og en strækning på 600 km uden at have været af sadlen. Efterhånden respekterede selv mange af indianerne postrytterne og lod dem passere uhindret.

På grund af de stadige overfald på stationerne blev det i efteråret 1860 besluttet at foretage en straffeeekspedition mod paiuterne, og trods at denne ekspedition ved „Pyramid Lake“ i Nevada blev lokket i et baghold og massakreret af indianerne, indtrådte der en tid med relativt rolige forhold for postrytterne.

Men de havde stadigvæk vejrguderne at kæmpe imod: snestorme, hvor de ofte måtte trække deres ponies gennem meterhøje driver over høje bjergpas og i sandstorme. Men posten skulle frem, og den kom frem. Den vigtigste meddelelse, der blev befordret med pony-posten, er fra marts 1861, dagen før den amerikanske borgerkrig udbrød. Det var præsident Lincoln's budskab til nationen om negerslaveriets ophævelse. Dette budskab blev samtidig befordret på den korteste tid i pony-postens historie.

I marts 1861 solgtes pony-ekspressen til Ben Holliday. Denne „western“ præsterede det kunststykke at gennemkøre pony-postens rute med diligence på 12 dage. En flot præstation i ødemarken.

Pony-postens dage var dog allerede talte. I sommeren 1861 så rytterne stænger blive rejst langs med ruten, med den nymodens telegraf, og efterhånden som trådene strakte sig længere vest- og østpå, blev pony-ruten tilsvarende kortere. Den 17. oktober 1861 mødtes linierne fra øst og vest, og dermed var der etableret direkte telegrafforbindelse mellem New York og San Francisco.

Dermed ophørte een af de mest spændende og romantiske postruter i

postens historie. Men den pionerindsats, der her var øvet, var med til at binde øst og vest sammen i det store land.

Breve, der er befordret med pony-posten, hører i dag til de virkelige filatelistiske sjældenheder, i klasse med de amerikanske postmestres private mærker og provisorierne fra borgerkrigens dage. Man kan næsten, når man holder et sådant brev i hånden, fornemme lugten af heste og krudtrøg.

J. Karnøe

Danmark - Grønland og Dansk Vestindien

er altid på lager i stort udvalg
i fineste kvalitet

Vor illustrerede prislister
tilsendes gratis

Medlem af Danmarks Frimærkehandelforening.

AFA Europa Katalog 1968
1000 Sider med over 20000 Afbildninger
Hællærredsbind Kr. 66,00

AFA Skandinavien og FN 1968
184 Sider med over 1000 Afbildninger
Kr. 9,90

AFA Danmark Firebloklister 1968
Kr. 3,00

AFA Specialkatalog 1966
Danmark, Grønland, Island, Dansk Vestindien
232 S. Kr. 28,00

Priser inkl. Moms.

Porto ekstra. Faas hos Bog- og Frimærkehandlere eller direkte hos

AARHUS FRIMÆRKEHANDEL

Brunsgade 33 - AARHUS C - TLF. (06) 12 55 93

*Motto: Læs, hvad De støder paa,
der handler om Frimærker! Man
kan faa megen Viden, der kan
blive endogsaa MEGET NYTTIG!*

THE MULREADY covers

Ved Indførelsen af ROWLAND HILL's Postreform i England i 1837, en Reform, der i Hovedsagen fastslog Princippet, at Portoet var ens, uanset Afstanden fra Afsendelsessted til Bestemmelsessted for Postsager af samme Vægt, viste der sig meget hurtigt Trang til, at Publikum, der nu ikke mere behøvede at aflevere Posten personlig for at faa Taksten udregnet, selv skulle frigøre Forsendelsen forinden Afleveringen.

At man samtidig gjorde det lettere for Postvæsenet at ekspedere Posten, var en Gevinst, man fik foræret.

Man skulde altsaa have et Bevis for, at Portoet var betalt forinden Afleveringen.

Der blev derfor udskrevet en Konkurrence om Tegning af en Kuvert, da denne Form havde det største Antal Tilhængere, medens Tanken om det, vi i Dag kalder et Frimærke, endnu ikke var den foretrukne. Muligvis har Tanken om en vis Standardisering af Breve ogsaa været fremherskende.

Der indkom da ogsaa ca. 2700 Forslag, og da man ikke var tilfreds med nogen af disse, valgte man den diplomatiske Udvej at fordoble og udbetale den udsatte Præmie til 4 af Forslagsudkastenes Ophavsmænd.

Og saa rettede man Henvendelse til den kendte Kunstner, William Mulready og bad ham tegne et Udkast til en Francokuvert.

Og selvfølgelig kunde en Kunstner ikke aflevere et Udkast, uden at der maatte ligge en allegorisk Hentydning til Formaalet for Kuverten.

Resultatet kender vi, og vi kan vel ogsaa – som Samlere – glæde os over, at Princippet: Franco-Kuverter ikke blev akcepteret, men at vi i Stedet fik Frimærker!

Men havde William Mulready kendt de parisiske „Billets“, en Slags Brevomslag, der kostede 5 Sous, og naar de var lagt om Brevet angav, at der var betalt Porto, ja, saa havde maaske Kuverterne alligevel faaet længere Levetid. Disse „Billets“ havde paatrykt Teksten: Port payé le ... jour du mois ... l'an 165 ... Denne Ordning begyndte i 1653, var oprettet af Greve François de Velayer, Brevene kunde nedlægges i Postkasser, der

Hvis ikke - da bør De blive medlem af

**HISTORISK- TOPOGRAFISK SELSKAB FOR
GENTOFTE KOMMUNE**

og derigennem vise Deres interesse for kommunens udvikling gennem åhundrederne.

For et årligt kontingent på kun 15 kr. modtager De gratis selskabets årbog og deltager i dets møder.

(Indmeldelse: museumsinspektør Steffen Linvald, Skovshovedvej 39, Charl.
Tlf. Ordrup 7668)

G. A. Strømman

JÆGERSBORG ALLÉ 11
CHARLOTTENLUND

Civilingeniør S. A. Strømman

Tlf. OR 305

OR 1492

OR 5599

Vagtmontør Tlf. OR 225

OR 2118

Vagtmontør oliefyr Tlf. OR 5074

Gas- & vandmester G. Strømman

Tlf. OR 317

HELGE WITT

M. a. Association Internationale des Experts Philatéliques

THORVALDSENSVEJ 17 . KØBENHAVN V . TELEFON: VE 1718

Prøvning af klassiske frimærker fra Skandinavien. Attest med foto, kr. 25,- pr. mærke.

tørstes 3 Gange daglig, og Brevene udbragtes samme Dag. Ordningen vedvarede ca. 100 Aar, og der findes – saavidt mig bekendt – kun eet Eksempplar af disse „Billets“, der efter Sigende selvfølgelig er en „Billet d'Amour“!

Man kan godt se nu, at havde Mulready kun leveret Tekst i ovenstående temmelig nøgterne Form, ja, saa havde den Kampagne, der blev indledt med Latterliggørelsen af Tegningen, ikke haft Held til at slaa denne Tanke af Marken.

Ovenstående afbildning viser 1 Penny sort med værdiangivelse i kursiv. På 2 Pence blå er værdiangivelsen i kursiv, der hælder til venstre.

Selve Tegningen, der er udført i Streg, viser Britannia staaende paa en Sokkel og med den selvfølgelig Løve ved sine Fødder, sender fra sine udstrakte Arme vingede Postbude ud over Jorden, og som yderligere Dekoration af Billedet vises, hvortil disse Breve kommer: til Indien og Amerika, ligesom der vises to Grupper i Forgrunden, ivrigt optaget af Læsningen.

Der udsendtes 2 Værdier, 1 Penny sort Tegning og 2 Pence blaa. Værdien var paatrykt forneden paa Kuverten, og paa Brevomslaget var i Randen oplyst om Posttaksterne, medens Kuverterne ikke havde nogen saadan Tekst. Papiret var Dickinson Papir, d.v.s. med indlagte Silketraade for at vanskeliggøre Forfalskninger. Tegningens Størrelse er $13 \times 8,5$ cm, og den fulde Størrelse af Omslagene er $20 \times 22,5$ cm.

Tegningen paa Kuverter og Brevomslag er af samme Størrelse.

Men een Ting maa erindres, at Mulready Kuverterne allerede udkom 27. April, altsaa er tidligere end det første Frimærke.

Som nævnt, deres Levetid blev kort, der var for meget i Tegningen, der vakte Smilet, og et meget stort Antal Karikaturer saa Dagens Lys, nogle af dem ganske morsomme, men mange udført af Folk, der stod langt under Mulready's Maal. Men alligevel, saa sent som i 1890, hvor der afholdtes en Jubilæumsudstilling, ja endogsaa 2 samtidig i Kensington Palace og i Guildhall, begge arrangeret af fremtrædende Samlere og begge Udstillinger med det Formaal at skaffe Midler til Velgørenhed, The Rowland Hill Memorial and Benevolent Fund, hvad der lykkedes i fuldt Maal, idet der indkom £ 12.260-0-10 – ja, saa fornægtede den engelske Humor sig ikke, ogsaa her blev bl. a. udsendt en "Mulready" Kuvert, denne Gang tillige forsynet med en Flyvemaskine.

Dactyls to Mr. Mulready, inscribed on a Government envelope

HAIL, o' MULREADY! Thou etcher of penny Envelopes!

How can we praise this ethereal air of the garment
That hangs down behind from the shoulders of Mrs. Britannia?
What is the thing that is perched on the top of her helmet?
Is it a wasp, with her head cut off, stuck on its tail, there?
And how sublime is the shadowing forth of her power.
The wonderful size of her arms, and their masculine muscles.
Each arm far more in circumference than is her head-piece,
As if 'twere to show that her strength is more than her judgment.
Mighty Britannia! enthroned on her tight little island
Sending abroad o'er the earth, to its uttermost quarters,
Air-swimming angels-celestial »General Postmen«,
Types of the swiftness enjoined by the »new Penny Postage«,
Some does she send from her right hand and some from the other:
One to the region where Penn shaketh hands with the Indians – –
A symbol that now, when so cheap is the postage of letters
We'll see ev'ry hand on the face of the earth with a Penn in it.
One flies away into Lapland – and one into Turkey –
And one take part in a snug little Chinese Committee.
Praise we the symbol of ships sailing up against mountains,
Showing that nothing on earth can retard our progressing –
Praise we the thought that could show us the terrible vastness,
Of the consumption of ink from the increased facilities –
Showing that now it is sent, not in bottles, but hogsheads!
Great is thy genius, Mulready! and thou shall live ever,
By Fame handed down to Posterity in an envelope!

(Punch, Vol. III, page 88, 1842).

Afstemplingen paa Mulready Kuverten var som for Frimærkerne i Begyndelsen, d.v.s. indtil medio August 1840 i rød Farve, der imidlertid havde den beklagelige Egenskab, at den kunde „vadskes af“, hvorefter man gik over til sort Stempelfarve. Stemplerne var de kendte Malteserkors, der jo findes i mange forskellige Udformninger.

Nedenfor anføres et Digt fra Punch, hvortil jeg har prøvet „at gøre“ en Oversættelse. Om det er lykkedes . . . ?

Men een Ting maa man vel erkende: Til en Samling England, der tilstræber at gaa blot lidt i Dybden, maa det ikke glemmes, at Mulready Kuverterne er en ønskelig Attribut. Det ligger bare lidt tungt med at faa dette Ønske opfyldt – der er for mange, der allerede har haft dette Ønske – men man har jo Lov at ønske, det sker dog stadig, ganske vist med længere og længere Mellemrum, at de viser sig på Markedet.

Dactyler til Mr. Mulready, skrevet på en regeringskuvert.

HIL, o' MULREADY, du tegner af Penny-kuverter!

Hvorledes kan vi prise den himmelske luftige kædning
som bagtil hænger ned fra fru BRITANNIA's skuldre?

Hvad er det for en ting, som fæstet er på hendes hjælm?

Er det en hveps med afhugget hoved', der sidder stukket ned på sin hale?

Og hvor ophøjet den dunkle antydning af hendes magt!

Hendes armes vidunderlige størrelse med mandlige muskler!

Hver arm i omfang større end hendes hoved

som gjaldt det at vise hendes styrke større er end forstanden.

Mægtige BRITANNIA! Tronende på din faste lille ø

sender du over havet til hele jorden, ja, til de yderste grænser

luftsvømmende himmelske Engle-General postbude

bevis på den hurtighed, der nå's med den ny' Penny-porto.

Nogle du sender fra din højre hånd og andre fra den venstre

een til den øgn, hvor Penn¹⁾ veksler håndtryk med indianere

et symbol på, at nu hvor portoen er blevet så billig

i hver hånd vi på jordens overflade vil se en „Penn“²⁾.

Een til fjerne Lapland flyver – en anden til Tyrkiet

og een tager del i et hyggeligt møde i Kina.

Vi hylder sindbilledet på skibe, der mod bjergene sejler

og viser, at intet vore fremskridt kan hæmme.

Vi lovpriser tanken, der viser den frygtelige ødslen

i brugen af blæk fra de voksende lettelser

ej mere sendes det i flasker, men nu i oks'hoveder.

Stor er din ånd, oh, Mulready, og evigt leve du skal

af skæbnen til eftertiden overgivet i en konvolut!

1) William Penn, 1644–1718, grundlagde 1681 kolonien Pennsylvania, U.S.A.

2) Penn: Ordspil mellem Penny og Penn.

Lyd mit Raad, grib til – og straks! Ønsket om at faa disse gamle Sager er stigende og husk, at selvom vi her i Landet af een eller anden mærkelig Grund i de senere Aar ikke er saa interesserede i Englands Frimærker, saa er Interessen saa meget større udenfor Danmark.

Priserne – et kedeligt Udtryk for en Samler viser, at den Interesse er stor i England.

P. H. Gleie-Jørgensen

HOTEL FORTUNEN

Tlf. 87 00 73

Selskaber modtages.

Vildt i sæsonen til rimelige priser.

God parkeringsplads.

„Sig det med blomster“

fra „GODETIA“

JÆGERSBORG ALLÉ 26 . CHARLOTTENLUND . TLF. OR 6113